

Kvalitet i uppdragsarkeologin

Dokumentation från Riksantikvarieämbetets
konferens i Stockholm
23–24 november 2009

Kvalitet i uppdragsarkeologin

I det uppdragsarkeologiska systemet har Riksantikvarieämbetet en vägledande, stödjande och samordnande roll. Som ett led i detta arbete anordnade Riksantikvarieämbetet en konferens om kvalitet i uppdragsarkeologin.

Kulturminneslagen anger att uppdragsarkeologin ska vara av god kvalitet. Men vad innebär begreppet kvalitet? Hur ska det definieras? Det handlar dels om en mätbar formell kvalitet, dels om innehållet och resultaten. Vilken kunskap är det som produceras och hur förs den vidare? Undersökningarna har olika syften och resultaten används av olika målgrupper. Värdesätter vi alla samma kvaliteter?

I enlighet med föreskrifterna för uppdragsarkeologin ska länsstyrelsen bedöma om en arkeologisk undersökning är kostnadseffektiv, d.v.s. att den genomförs med god kvalitet till en rimlig kostnad. Denna bedömning gäller undersökningsplaner, undersökarens kompetens och undersökningsresultatens måluppfyllelse. Det gäller således att identifiera en nedre gräns för kvalitet under vilken verksamheten är meningslös, likväl som en övre gräns för kostnader över vilken verksamheten blir oacceptabel i samhällets ögon.

Uppdragsarkeologins många användare har skilda behov: företagare, beslutsfattare, forskare och allmänhet. De ställer också olika kvalitetskrav på uppdragsarkeologin. För arkeologer utgår kriterierna oftast från den vetenskapliga kvaliteten. Kvalitet för företagare och beslutsfattare kan däremot vara administrativ användbarhet medan tillgänglighet kan vara ett viktigt kvalitetskriterium för allmänheten.

Kvalitet är en svårfångad och springande punkt!

Konferens i Stockholm 23–24 november 2009

Riksantikvarieämbetet anordnade en konferens under två heldagar 23–24 november 2009 i Hörsalen på Historiska museet i Stockholm. 150 deltagare samlades från undersökare, länsstyrelser, museer, kommuner och Riksantikvarieämbetets olika avdelningar, samt Kulturarvsstyrelsen i Danmark och Riksantikvaren i Norge. Konferensen var uppdelad i fyra block varav den första hade titeln: Vad är kvalitet? Kvalitetsbedömning och kvalitetsbegreppet. Det efterföljande blocket belyste olika erfarenheter, genomförda utvärderingar och inlägg om kvalitetskriterier. Påföljande dag inleddes med att olika användare gav sina perspektiv på kvalitet i uppdragsarkeologins resultat: forskning, samhällsplanering och kulturmiljövård. I det avslutande blocket gavs erfarenheter och inspel från dem som är direkt engagerade i uppdragsarkeologin: länsstyrelsen som beställare och undersökare som utförare.

Konferensen gav många infallsvinklar på vad som behöver göras när det gäller att höja eller upprätthålla kvaliteten i uppdragsarkeologin. Vid avslutningen var det svårt att dra några slutsatser i konsensus. Men från Riksantikvarieämbetet vill vi lyfta fram några punkter. Det uttrycktes en bred efterfrågan på Riksantikvarieämbetets stöd i det uppdragsarkeologiska systemet i form av rådgivande och samordnande verksamhet. Det behövs ett fortsatt arbete att definiera och utveckla uppdragsarkeologins kvalitet, kostnadseffektivitet och samhällsnytta. För länsstyrelsens del kan vi notera att anbudsförfaramanden för arkeologiska undersökningar behöver bli mer rättssäkra. För detta behöver bedömnings- och utvärderingsmetoder utvecklas och kvalitetskriterier identifieras. Något som Riksantikvarieämbetet tagit initiativ till i två FoU-projekt som genomförs under 2009–2010. Det finns också ett stort behov av uppföljning och utvärdering.

Många intressanta möjligheter och problem för uppdragsarkeologin kom fram under konferensens inlägg och diskussioner. Exempel på frågor att tänka vidare på:

- En undersökning som inte håller god kvalitet är dyr även om den är billigast.
- Tydliga kvalitetskriterier behövs för bedömning av kvalitet och kostnadseffektivitet. Upphandlingarna av arkeologiska undersökningar behöver bli mer rättssäkra.
- Kvalitet bör vara att försöka se det okända och att våga ställa obekväma frågor.
- Länsstyrelsens bristande resurser är ett stort problem.
- Riksantikvarieämbetet behöver stärka sin rådgivande och samordnande verksamhet för att motverka regionala variationer och upprätthålla god kvalitet i systemet.
- Kommunerna kan bli mer aktiva användare av uppdragsarkeologiska resultat, bl.a. i detaljplanerna.
- Uppdragsarkeologins rapporter och publikationer är så många och oöverskådliga att de är svåra att använda för att skriva ett samlingsverk som Sveriges historia.
- Uppdragsarkeologin lider stor brist på sammanfattningar och synteser.
- Kunskapsuppbyggnad och måluppfyllelse är kvalitetskriterier som behöver uppvärderas eftersom dessa utgör uppdragsarkeologins synliga resultat.
- Arkeologi är kull! Det bör inte underskattas utan är en viktig samhällsfunktion.

Antecknat från föredragen

Här följer anteckningar från föredragen. Det som noterats är ett urval intressanta aspekter och gör inte anspråk på fullständighet. Moderator dag 1 var Agneta Åkerlund och dag 2 Anders Kaliff.

Birgitta Johansen, Riksantikvarieämbetet Samhällsavdelningen, inledningstalade om Riksantikvarieämbetets uppgift och syn på kvalitet i uppdragsarkeologin. Kvalitet är avgörande för meningen med uppdragsarkeologin: "En undersökning som inte håller kvalitet är dyr även om den är den billigaste undersökningen!".

Synen på vad kvalitet är och vem som är ansvarig för kvaliteten har förskjutits över tid. Före industrisamhället stod hantverkaren/mästaren som garant för vad som gjordes. Kvaliteten låg i den individuella produkten och individen fungerade som kvalitetsgarant. I industrisamhället ombesörjdes istället kvalitetssäkring av momenten i produktionen. Det är hur man gör som bedöms, t.ex. i ISO 9000. Kvalitet var liktydigt med möjligheten att upprepa kvaliteten i en mycket stor mängd. I tjänste- eller informations-samhället finns kvaliteten till stora delar utanför produkten, i samhället. Betydelsefullt är här istället vem som tar emot en vara eller tjänst. I detta kan sägas ligga ett uppror mot de sekulära auktoriteterna. Det handlar inte bara om att mäta eller bedöma. Vilka egenskaper är betydelsefulla och enligt vems regler? Kan det också handla om känsla och förnuft? Kvalitet handlar alltså även om makt, d.v.s. om vem som får avgöra vad som är bra.

Magnus Rönn, Kungliga Tekniska högskolan, gjorde inledningsvis en exposé över innebörden i begreppet kvalitet hos olika tänkare från Demokritos till industrialismens kvalitetssäkring. Idag finns två olika kvalitetsbegrepp som styr våra föreställningar; ett humanistiskt orienterat kvalitetsbegrepp (god kvalitet) och ett tekniskt orienterat kvalitetsbegrepp (rätt kvalitet). God kvalitet används för att ange vad som är mindre bra, bättre och bäst för någon/några. Kvalitet ses som ett i grunden värdeladdat fenomen. Rätt kvalitet däremot handlar om att om avgöra i vilken grad som krav är uppfyllda. Kvalitet länkas i detta fall till mätbara egenskaper och en mätprocedur. På motsvarande sätt finns det två olika typer av kriterier som möts i utvärderingar av uppdragsarkeologins undersökningsplaner; generella kriterier respektive specifika kriterier som varierar med hänsyn till uppdrag, lämningar och plats. Det finns inte några objektiva mått på vad som är fruktbara och nyskapande forskningsfrågor i undersökningsplaner. Sådana frågor är bedömbara men inte mätbara. Den som ska bedöma kvaliteten på forskningsfrågor i undersökningsplaner bör vara forskningsmeriterad och forskningsanknuten. I de fall som kvaliteten på undersökningsplanen ska fälla avgörande kan anbuden prövas anonymt på samma sätt som förslag i arkitekturtävlingar (formella kompetenskrav kan vid behov justeras i efterhand).

Lena Eskilsson, Umeå universitet, berättade om kvalitetsarbetet i universitetets organisation. Hon uttrycker sig tveksamt till att själva organisationen kan kvalitetssäkras eftersom den hela tiden förändras. Däremot är det viktigt att skapa en kvalitetskultur där alla har en stark identitet i det de gör och där det finns en levande dialog om kvalitet på alla nivåer. Det är också viktigt att det finns gott om mötesplatser där dialogen kan föras, både sociala och vetenskapliga. Goda prestationer måste uppmärksammas. Samverkan med andra organisationer och det omgivande samhället är av stor betydelse.

Arne Jarrick, Vetenskapsrådet, talade under rubriken Den informerade gissningens konst om kvalitetsbedömningar av forskningsansökningar. Vetenskapsrådets kvalitetsbedömningar har karaktären av prognoser. Vetenskapsrådets uppgift är att ge stöd till forskning av högsta kvalitet. Den hårda konkurrensen om forskningsmedel garanterar att endast de bästa projekten/forskarna erhåller finansiering. Bedömningar av forskningsansökningar är resurskrävande. Det finns en omfattande organisation för bedömning av forskningsansökningar med fast anställd personal, ledamöter i ämnesråd och kommittéer, panelmedlemmar och experter. Vad som är god kvalitet definieras av gruppen genom förhandling, d.v.s. intersubjektivt, och kan därigenom sägas vara definierad på demokratisk väg. God kvalitet definieras som ny kunskap, d.v.s. originalitet, potentiella kunskapsvinster och vetenskaplig förnyelse. Genomförbarheten och metoderna bedöms avseende validitet och reabilitet, d.v.s. att projektet kan bedömas omfatta det som avses och utföras med tillförlitliga metoder (mätsäkert). Generell kunskap har ett försteg framför specifika resultat.

De sökandes förutsättningar att kunna genomföra uppgiften bedöms dels genom direkt metod, d.v.s. bedömning av ansökan och forskarens meriter, dels genom indirekta metoder, exempelvis antalet citeringar och bedömning av forskarens produktivitet. Vetenskapsrådet utvärderar också forskningsprojektens resultat. Forskningens samhällsrelevans är naturligtvis central men att kräva samhällsrelevans i ett kortsiktigt perspektiv kan vara negativt och hämmande.

Agneta Lagerlöf, Riksantikvarieämbetet Samhällsavdelningen, talade om kvalitetsaspekter inom uppdragsarkeologin i ett europeiskt perspektiv. Riksantikvarieämbetet har sedan några år tillbaka försökt skaffat sig en överblick över hur de uppdragsarkeologiska systemen fungerar i olika europeiska länder. Riksantikvarieämbetet har framför allt följt den pågående diskussionen om hur systemen utvecklas i de länder som har fri konkurrens (England, Irland) och vilka mellanformer mellan fri konkurrens och ingen konkurrens som finns (Holland, Frankrike, Polen, Estland, Sverige, Estland) samt hur ett system utan konkurrens med enbart statliga utförare fungerar (Danmark, Norge, Ungern). Framför allt är det de kvalitetsproblem som en fri konkurrens bidragit till som varit i fokus. De problem som uppstått är bl.a. ökade kostnader, stora rapportskulder, sämre vetenskaplig kvalitet, brist på pengar till konservering av fynd och i det närmaste avsaknad av publikationer som riktar sig till allmänheten. Det har också i många fall varit för låg kompetens hos undersökarna. Då marknaden är förhållandevis liten finns risk för ökad konkurrens mellan olika grävföretag och priserna pressas under en kvalitetsmässigt rimlig kostnadsnivå. Undersökarna har då inte heller råd att satsa på kompetensutveckling. Vad göra man då åt detta? En tendens är att öka den statliga styrningen genom föreskrifter, kvalitetssäkringssystem och bättre uppföljning (ex England). Det behövs också vetenskaplig granskning av uppdragsarkeologins publikationer. Det sistnämnda ingår bl.a. i det franska systemet. Många länder i Europa idag anser att kvalitén måste komma i fokus för att syftet med uppdragsarkeologin ska kunna uppnås.

Eva Skyllberg, Riksantikvarieämbetet Samhällsavdelningen, talade om vilka krav som ställs i olika styrdokument så att de arkeologiska undersökningar som görs ska vara av god kvalitet. Att uppdragsarkeologin har kravet på sig att utföras med god kvalitet är tydligt förankrat både i kulturminneslagen och i föreskrifterna för uppdragsarkeologin. Att definiera vad som är kvalitet är dock både svårt och en fråga om vem som gör bedömningen. Riksantikvarieämbetet har under året bedrivit en satsning på kvalitet i upp-

dragsarkeologin som bl.a. omfattar ett FoU-projekt om kvalitetskriterier. Projektledaren för FoU-projektet **Anders Kritz, länsstyrelsen Örebro län**, berättade om sin analys av den uppdragsarkeologiska processen och identifierandet efter kvalitetskriterier. För att begreppet god kvalitet ska vara praktiskt användbart måste det konkretiseras. God kvalitet i processen ger viktiga förutsättningar och möjligheter för god kvalitet i resultaten. Däremot kan en process av god kvalitet aldrig garantera kvaliteten i de arkeologiska resultaten. Syftet med FoU-projektet är främst att ge länsstyrelsen stöd vid bedömningen av undersökningsplaner. Rapporten från FoU-projektet kommer att färdigställas under våren 2010.

Jonas Grundberg, fil. dr. arkeologi, talade om uppdraget att göra en uppföljning och utvärdering av uppdragsarkeologin i Kornobergs län 1994–2004. Den arkeologiska uppdragsverksamheten har resulterat i en mängd ny kunskap om den förhistoriska bebyggelseutvecklingen i Kronobergs län. Det gäller särskilt röjningsröseområden som tidigare inte undersökts i någon större omfattning. Förutom s.k. ny kunskap ger uppdragsarkeologin även en kunskapsproduktion som repeterar tidigare känd kunskap på ett additivt sätt. För kvaliteten i kunskapsproduktionen är beställningen av de arkeologiska undersökningarna avgörande. För att bättre leva upp till samhällets förväntning om en god arkeologi till en rimlig kostnad borde länsstyrelsen prioritera inom sitt eget arbete för att bli en mer kompetent beställare och bättre kunna styra den uppdragsarkeologiska verksamheten. Länsstyrelsens beställarkompetens av arkeologiska uppdrag måste stärkas. Uppföljning, tillsyn och utvärdering måste bli en integrerad del av verksamheten.

Marie Holmström, Riksantikvarieämbetet UV, talade om vetenskaplig kvalitetssäkring som ett dynamiskt begrepp som inte kan reduceras till standardiserade och kvantifierbara modeller och nyckeltal. Det är först när resultaten tydliggörs och förankras i aktiv dialog med olika intressenter som det kvalitativa värdet uppstår. UV har utvecklat ett vetenskapligt kvalitetssäkringssystem bestående av bl.a. ett frågeformulär som är tänkt att generera en sökbar databas för undersökningarna. Målet med den vetenskapliga kvalitetssäkringen är att säkra att undersökningarna är förebildliga, uppvisar god vetenskaplig kvalitet, måluppfyllelse och förankring i aktuell forskning. Den ska också säkra ett problemorienterat och reflexivt arbetssätt genom hela undersökningsprocessen och att prioriteringar görs på ett medvetet sätt. Genom kvalitetssäkringssystemet skapas underlag för uppföljning, riktade utvärderingar och kontinuerlig kartläggning av utvecklingsbehov inom teori- metod- och teknikområdet vilket är förutsättning för en innovativ arkeologi.

Stig Welinder, Mittuniversitetet, berättade utifrån sina erfarenheter som författare av den nyutkomna boken Sveriges historia del 1. Han bygger sin text mycket på de resultat som tagits fram av den senaste tidens forskning och då främst inom uppdragsarkeologin. Problematiskt är att de uppdragsarkeologiska resultaten är så många och så fragmenterade på grund av att de publiceras i rapporter från de oändligt många arkeologiska undersökningar som utförs. Materialet är så stort och oöverskådligt att uppdragsarkeologins rapporter och publikationer är svåra att använda som underlagsmaterial för att skriva ett samlingsverk som Sveriges historia. Istället har Stig använt sitt stora kontaktnät och frågat sig fram och intervjuat arkeologer på olika institutioner om deras resultat. Uppdragsarkeologin lider stor brist på sammanfattningar och synteser. Avsaknaden av synteser gör resultaten svårtillgängliga och för en person utanför arkeo-

logisamhället nästan omöjliga att få grepp om. Det behövs både geografiska och tematiska synteser. Detta kan dock knappast lösas inom nuvarande system där budgeten är bunden till underökningen av en enskild fornlämning.

Anna Sandahl och Maria Hallesjö, Vägverket. Ett av vägtransportsystemets sex mål är målet god miljö där den arkeologiska verksamheten ses som en del. Arkeologiska undersökningar kan ge ett vägprojekt goodwill genom att öka allmänbildningen om platsen bland projektmedarbetarna och att allmänheten genom kunskapen som arkeologin tar fram får en positiv bild av vägprojektet. I planeringsskedet är det viktigt att arkeologin kommer in tidigt och ingår i kulturmiljöanalysen som utförs i MKB-skedet. I dagsläget kommer arkeologi ofta in för sent och fornlämningar beskrivs sällan som karaktärsdrag i landskapet utan förekommer endast som punkter på en karta. Kommunernas översiktsplaner borde kunna vara viktiga underlag för vägverkets planering, men är i dagsläget ofta inte tillräckliga när det gäller fornlämningar.

Hans Lindberg, stadsarkitekt, Hallsbergs kommun, framställde den kommunala planerarens efterfrågan på arkeologisk kunskap och visade samtidigt på en stor outnyttjad potential för kunskap från arkeologiska undersökningar. Hittills har kommunen inte involverats särskilt mycket i de undersökningar som utförts och ofta har en pappersrapport varit den enda slutprodukten. Hans använde begreppet leverans kvalitet och menade att för den kommunala planeringen är det viktigt att få tillgång till originalmaterialet i digital form. Hur leveransen ska gå till bör också dokumenteras i en kvalitetssäkrad leveransplan. I arbetet med detaljplaner behövs det digitala materialet från undersökningarna för att i GIS-miljö kunna ställas samman med informationen om det planerade byggprojektet. Kommunerna har intresse av mätdata, geokodade äldre kartor, foton och underlag för terrängmodeller. Förutom att användas av kommunens planerare skulle den arkeologiska informationen kunna tillhandahållas tillsammans med övriga handlingar i planärendet via kommunens hemsida.

Gunnar Andersson, Historiska museet, menade att museerna genom att bli mer delaktiga i uppdragsarkeologiprocessen skulle kunna ge en kvalitetshöjning för museernas arbete med fynden från undersökningarna. Det kan ske bland annat genom att samarbetsavtal upprättas mellan undersökare och museum. Fyndfördelningen borde tidigareläggas så att det är känt vilket museum som tar emot fynden redan när en undersökning utförs. Om fynden kunde få sina inventarienummer redan i fält skulle accessionsprocessen avsevärt påskyndas och mängden dubbelarbete minskas. Idag registreras ett fynd vanligen minst två gånger, av fältarkeologen och på museet. Det skulle också ge möjligheter för en dialog mellan undersökare och museum om exempelvis insamlingsstrategier. Historiska museet arbetar just nu med en s.k. återkontextualisering av föremålen genom att tillföra uppgifter från undersökningen av fornlämningen till fyndets uppgifter i museets databas.

Kerstin Cassel, Södertörns högskola, menar att uppdragsarkeologins rapporter är användbara i undervisningen. Studenterna efterfrågar dock tillgång till digitalt data. Universiteten har ett behov av att bli mer delaktiga i uppdragsarkeologiprocessen och inte endast vara användare av resultat utan också aktiva deltagare. I dagens uppdragsarkeologiska system med anbudsfordranden där länsstyrelsen fungerar som beställare finns farhågan att undersökningarna likriktas och att forskningen styrs i syfte att blir jämförbar. En alltför styrd arkeologi riskerar att ge snäva frågeställningar av bekräftande

karaktär. Kvalitet i forskningen bör istället vara att försöka se det okända och att våga ställa obekväma frågor.

Jonathan Lindström, författare, talade utifrån den populärvetenskapliga författarens synvinkel. Arkeologi är kul! Och är liksom övrig kultur ett nöje som ger livskvalitet. Detta bör inte underskattas utan är en viktig samhällsfunktion. Alla måste inte vara intresserade av arkeologi. Den största gruppen intresserade är barn och äldre, färre yngre vuxna. Att många äldre har ett stort historie- och arkeologintresse bör betraktas som en tillgång. En populärvetenskaplig författare som skriver om arkeologi behöver ha förmedlingsmaterial från uppdragsarkeologin i form av övergripande publikationer som redovisar huvudresultaten och plockar ut russin. Bilder och rekonstruktioner är också viktiga. Detta ryms oftast inte inom de enskilda uppdragsarkeologiska projekten. Att popularisera är en utmaning som kan vara otroligt stimulerande för arkeologen eftersom det är de basala frågorna som måste ställas, ofta frågor man inte tänkt tidigare och dessutom tvingas man att konkretisera.

Kerstin Fogelberg, Länsstyrelsen Västmanlands län, talade om den goda beställningen. Länsstyrelsen i Västmanland handlägger ca 700–800 arkeologifrågor årligen varav ca en tiondel leder till uppdragsarkeologiska undersökningar. Det är viktigt att länsstyrelsens förfrågningsunderlag tydligt pekar ut undersökningens syfte, inriktning och ambitionsnivå. Det är också viktigt att i förfrågningsunderlaget värdera fornlämningen och ge en motivering till varför en undersökning behöver utföras. Rapporteringen ska vara kopplad till de målgrupper som pekas ut för den aktuella undersökningen. Länsstyrelsen i Västmanland bedömer inte undersökarens kompetens utan specificerar ett kvalificeringskrav för utbildning och erfarenhet.

Niklas Ytterberg, Bohusläns museum, diskuterade kvalitet och kvalitetssäkring i uppdragsarkeologin utifrån vad som anges i regelverket och Riksantikvarieämbetets handbok/vägledning. Kvalitetsaspekter och krav definieras relativt väl men det är däremot problem med länsstyrelsens uppföljning. Mycket viktigt är att värdet av kvalitetskriterierna kunskapsuppbyggnad och måluppfyllelse uppvärderas eftersom detta utgör uppdragsarkeologins synliga resultat. Upphandlingarna av arkeologiska undersökningar behöver också bli mer rättssäkra. Länsstyrelsens bristande resurser är ett stort problem i det uppdragsarkeologiska systemet. Både undersökare och länsstyrelse behöver förändras och den uppdragsarkeologiska branschen måste genomgripande professionaliseras.

Helen Borna Ahlkvist, Riksantikvarieämbetet UV, redovisar stora farhågor utifrån tendenser i dagens uppdragsarkeologi. Anbudsförfaranden leder till prispress och kvalitetsminskning. Pris och kvalitet hänger intimt samman. Om de trender som syns idag fortsätter är det frågan om svensk uppdragsarkeologi kommer att vara ett föredöme om tio år. Frågan är om svensk uppdragsarkeologi har en tillräckligt stor omsättning för att det ska finnas förutsättningar för en marknad. Det är dessutom tveksamt om systemet leder till att det blir fler undersökare och är det i sådana fall bättre om det blir fler olika företag/organisationer som utför undersökningar? Föreskrifterna för uppdragsarkeologin är i grunden positiva för utvecklingen av uppdragsarkeologin, det är istället tillämpningen som är ett problem. I många fall läggs ribban alltför lågt ur kvalitetssynpunkt. Den rapportering som krävs kan ofta vara endast en basdokumentation. En förändring av systemet eller tillämpningen av regelverket måste komma till stånd.

Lars Sundström, fil. dr. arkeologi, menade att det är alltför stora skillnader mellan olika anbud. Flera undersökningar borde kunna standardiseras. Det gäller framförallt undersökningar som har en antikvarisk inriktning till skillnad från undersökningar som har en huvudsakligen vetenskaplig inriktning. Framförallt särskilda utredningar och arkeologiska förundersökningar bör bli mer mallstyrda.

Program

Dag 1 måndag 23 november Moderator Agneta Åkerlund, Länsstyrelsen Uppsala län

09.30 Kaffe

10.00 **Riksantikvarieämbetets uppgift och syn på kvalitet i uppdragsarkeologin**
Birgitta Johansen, Riksantikvarieämbetet Samhällsavdelningen

Vad är kvalitet? Kvalitetsbedömning och kvalitetsbegreppet

10.20 **Om kvalitetsbegreppet – historik, teori och praktik**
Magnus Rönn, Kungliga tekniska högskolan

11.00 **Kvalitetssäkring av en organisation – kultur och arbetsätt**
Lena Eskilsson, Umeå universitet

11.40 **Den informerade gissningens konst – Vetenskapsrådets arbete med bedömningar av forskningskvalitet**
Arne Jarrick, Vetenskapsrådet

12.20 Lunch på egen hand

Kvalitet i uppdragsarkeologin – erfarenheter, utvärderingar, kriterier och analyser

13.20 **Uppdragsarkeologins kvalitetsaspekter – exempel från andra europeiska länder**
Agneta Lagerlöf, Riksantikvarieämbetet Samhällsavdelningen

13.45 **Eftertankar från en utredning om uppdragsarkeologi**
Ola Wetterberg, Göteborgs universitet

14.10 **Kvalitetskriterier i uppdragsarkeologin**
Anders Kritz, Länsstyrelsen Örebro län och Eva Skyllberg, Riksantikvarieämbetet Samhällsavdelningen

14.35 Kaffe

14.55 **Utvärdering av uppdragsarkeologin i Kronobergs län – erfarenheter och reflektioner**
Jonas Grundberg, Varberg

15.20 **Vetenskaplig kvalitetssäkring kontra kvantifiering och standardisering**
Marie Holmström, Riksantikvarieämbetet UV

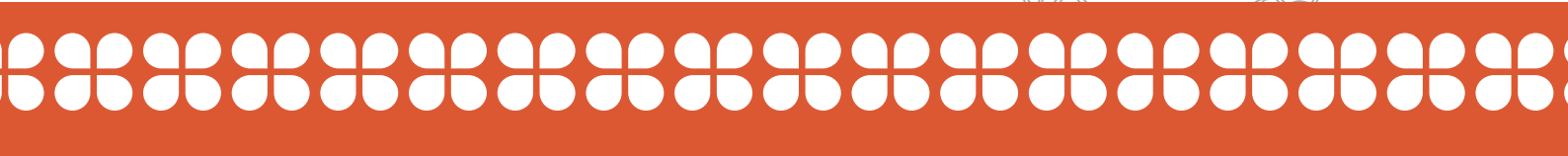
15.45 **Sveriges historia och uppdragsarkeologin**
Stig Welinder, Mittuniversitetet

16.10 Bensträckare

16.20 **Diskussion**

18.00 **Välkomstdrink**

18.30 **Middag**

Dag 2 tisdag 24 november Moderator: Anders Kaliff, Uppsala universitet

Vad är kvalitet? Perspektiv från forskning, samhällsplanering och kulturmiljövård

- 09.00 **Arkeologi i vägen**
Maria Hallesjö och Anna Sandahl, Vägverket
- 09.25 **Från dyrbar hyllvärmare till lättillgänglig populärlitteratur.
Finns det någon quickfix?**
Hans Lindberg, Hallsbergs kommun
- 09.50 Kaffe
- 10.10 **Uppdragsarkeologisk kvalitet sett ur ett museiperspektiv**
Gunnar Andersson, Statens historiska museum
- 10.35 **Uppdragsarkeologisk kvalitet – en angelägen fråga i högskolevärlden**
Kerstin Cassel, Södertörns högskola
- 11.00 **Zombisarna kommer! – uppdragsarkeologin och populärvetenskapen**
Jonathan Lindström, författare
- 11.25 Lunch på egen hand

Hur uppnår vi en god kvalitet i arkeologiska undersökningar?

- 12.30 **Den goda beställningen – att beställa arkeologiska undersökningar**
Kerstin Fogelberg, Länsstyrelsen Västmanlands län
- 12.55 **Kvalitetssäkring inom uppdragsarkeologin – en nödvändig
professionalisering av branschen**
Niklas Ytterberg, Bohusläns museum
- 13.20 **Vem bryr sig?**
Helene Borna Ahlkvist, Riksantikvarieämbetet UV
- 13.45 Kaffe
- 14.05 **Nödvändigheten av samsyn på kvalitetsdefinitioner i uppdragsarkeologin**
Lars Sundström, Societas archaeologica upsaliensis
- 14.30 **Diskussion**
- 16.00 **Avslutning**

